

які пільги передбачені дітям з інвалідністю

В Україні особи з інвалідністю відносяться до категорії осіб, які потребують додаткових гарантій і підтримки від держави. Особливо це стосується дітей. Нагадаємо, які пільги та додаткові гарантії мають діти з інвалідністю та чи передбачені пільги для батьків, які виховують дітей з інвалідністю?

Довідково! Особою з інвалідністю - особа зі стійким розладом функцій організму, що при взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити її соціальний захист (стаття 2 Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»).

Пільги дітям з інвалідністю надаються на підставі посвідчення, які видаються структурними підрозділами з питань соціального захисту за місцем перебування особи на обліку як одержувача державної соціальної допомоги.

Законодавством України передбачені наступні пільги для дітей з інвалідністю:

Пільги на навчання

Прийом на навчання до закладів вищої та фахової передвищої освіти осіб з інвалідністю проводиться на конкурсній основі відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої та фахової передвищої освіти.

Спеціальні умови для здобуття вищої освіти за державним замовленням і за рахунок цільових пільгових державних кредитів надаються:

- особам з інвалідністю, які не спроможні відвідувати навчальний заклад (за рекомендацією органів охорони здоров'я та соціального захисту населення);
- особам, у яких є захворювання, зазначені у Переліку захворювань та патологічних станів, щоможуть бути перешкодою для проходження зовнішнього незалежного оцінювання;
- особам з інвалідністю I, II групи і дітям з інвалідністю віком до 18 років, яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю.

Увага! У разі складення вступних іспитів з позитивним результатом до професійно-технічних навчальних закладів ПОЗА конкурсом зараховуються діти з інвалідністю та особи з інвалідністю, яким не протипоказано за не навчання за обраною спеціальністю.

Переважне право на зарахування до професійно-технічних навчальних закладів мають особи з інвалідністю та діти з малоозабезпечених сімей, у яких:

- обидва батьки є особами з інвалідністю;
- один з батьків є особою з інвалідністю, а інший помер;
- одинокі матері є особою з інвалідністю;
- батько є особою з інвалідністю та виховує дитину без матері.

Довідково! Під час навчання зазначеним категоріям громадян стипендія (у разі призначення) та пенсія (державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю) виплачуються у повному розмірі.

Пільги на медикаменти та лікування:

- особи з інвалідністю першої і другої груп мають право при амбулаторному лікуванні на придбання лікарських засобів за рецептами лікарів з оплатою 50 відсотків їх вартості;

безплатне придбання лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування;
безплатне забезпечення санаторно-курортними путівками;
особи з інвалідністю першої та другої груп мають право на позачергове обслуговування в касах міського та міжміського транспорту, а також на підприємствах, установах та організаціях усіх форм власності та підпорядкування, які надають будь-які послуги населенню.

Увага! Інформація про право на позачергове обслуговування має бути розташована на видному місці.

Пільги на транспортні послуги:

діти з інвалідністю та особи, які супроводжують дітей з інвалідністю (не більше однієї особи, яка дитину з інвалідністю), мають право на безплатний проїзд у пасажирському міському транспорті (крім таксі) за наявності посвідчення чи довідки;
діти з інвалідністю та особи, які супроводжують дітей з інвалідністю (не більше однієї особи, яка супроводжує дитину з інвалідністю), мають право на 50-відсоткову знижку вартості проїзду на внутрішніх лініях (маршрутах) повітряного, залізничного, річкового та автомобільного транспорту в період з 1 жовтня по 15 травня.

Кодексом законів про працю України передбачені пільги матерям дітей-інвалідів:

- одинока мати, яка має дитину-інваліда, приймається на роботу без проходження випробувального терміну (ч. 3 ст. 26 КЗпП);
- жінку з дитиною-інвалідом заборонено без її згоди тимчасово переводити на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором (ч. 3 ст. 33 КЗпП);
- жінка, яка виховує дитину-інваліда, має право на скорочену тривалість робочого часу. Для таких жінок на їх прохання роботодавцем в обов'язковому порядку встановлюється неповний робочий день або неповний робочий тиждень (ч. 1 ст. 56 КЗпП);
- тільки за згодою жінки, яка виховує дитину-інваліда, її можуть залучати до надурочних робіт (ч. 3 ст. 63 КЗпП) і направляти її у відрядження (ст. 177 КЗпП);
- жінці, яка працює і має дитину з інвалідністю, матері особи з інвалідністю з дитинства підгрупи А I групи, одинокій матері надається щорічно додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів. За наявності декількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 17 календарних днів (ст. 182-1 КЗпП);
- одиноким матерям не мають права відмовляти у прийнятті на роботу через наявність у неї дитини-інваліда (ч. 1 ст. 184 КЗпП);
- власник або уповноважений ним орган повинен у разі необхідності видавати жінкам, які мають дітей з інвалідністю, путівки до санаторіїв та будинків відпочинку безкоштовно або на пільгових умовах, а також надавати їм матеріальну допомогу (ст. 185 КЗпП).

Трудове законодавство також передбачає додаткові права батьків дитини-інваліда, які працюють, при звільненні:

- всупереч загальному правилу про необхідність завчасно повідомляти про дату звільнення за власним бажанням (за 2 тижні), працівник, який виховує дитину-інваліда, має право звільнитися до закінчення зазначеного терміну, якщо це пов'язано з доглядом за дитиною-інвалідом (ч. 1 ст. 38 КЗпП);

- при звільненні працівникам, які мають повнолітню дитину-інваліда з дитинства підгрупи А першої групи, виплачується грошова компенсація за всі невикористані дні щорічної та додаткової відпустки (ч.1 ст. 83 КЗпП).

Крім того, дітям з інвалідністю передбачена державна соціальна допомога в наступних розмірах:

- особам з інвалідністю з дитинства I групи - 100 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- особам з інвалідністю з дитинства II групи - 80 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- особам з інвалідністю з дитинства III групи - 60 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- на дітей з інвалідністю віком до 18 років - 70 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Увага! Прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність: з 1 січня 2020 року - 1638 гривень, з 1 липня - 1712 гривень, з 1 грудня - 1769 гривень.

На дітей з інвалідністю державна соціальна допомога призначається на строк, зазначений у медичному висновку, який видається у порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я України, але не більш як по місяць досягнення дитиною з інвалідністю 18-річного віку включно.

Березівське бюро правової допомоги